

Plovidbeni propisi NR Albanije

U službenom listu NR Albanije br. 6 od 10. VIII. 1959. objavljen je Ukaz o lučkim kapetanijama. Ukaz sadrži odredbe o teritorijalnom moru o redu u lukama. Najvažnije odredbe, koje su interesantne za naše brodare, jesu slijedeće:

1/ Teritorijalno more NR Albanije sačinjavaju vode Jadranskog i Jonskog mora, koje se pružaju u širini od 10 morskih milja od ravne crte, koja veže slijedeće točke: ušće rijeke Bojane, rt Muzhli (Rodom), Orlu, Drač i tjesnac Lagit u Krfskom kanalu.

2/ Unutrašnje vode NR Albanije jesu vode Jadranskog i Jonskog mora, koje se pružaju unutar crte navedene u točki 1./

3/ Uspostavljen je i pojam "Pomorske ekonomske vode". Međutim njihovo područje, a ni pravni odnosi u tim vodama, nisu ukazom regulirani, već su prepušteni posebnim propisima.

4./ Ribolov u unutrašnjim, teritorijalnim i ekonomskim vodama zabranjen je, bez posebne dozvole. Protupropisno ulovljena riba i sredstva ribolova podvrgnuti su zapljeni.

5/ Ulazak i plovidba stranih brodova u teritorijalnom moru vrši se prema pravilima, koja su usvojena međunarodnim sporazumima, dok ulazak tih brodova u unutrašnje vode i u pomorske otvorene luke NR Albanije vrši se prema sporazumima, koji su zaključeni s državama brodarka ili brodoglasnika brodova, i pošto se najprije izvijesti dotična kapetanija luke i dobije njena dozvola. Izvještavanje se vrši:

a) za brodove, koji dolaze iz luka susjednih država (Jugoslavije, Italije, Grčke), 48 sati prije dolaska broda u luku,

b) za brodove, koji dolaze iz luka drugih država, 5 dana prije dolaska broda u luku.

Smatraju se otvorenim pomorskim lukama Drač, Shengjinja i Sarande.

6). Izvještaj, koji se daje Kapetaniji, mora sadržavati;

a) Ime broda, b) državnu pripadnost broda i luku polaska, c) luku dolaska, d) tonazu ukrcane robe i glavne vrste robe, e) gaz broda, f) dužinu broda, i g) brzinu broda.

7). Brod, koji je upućen na otvorenu pomorsku luku i koji ima radio-stanicu, mora održavati redovitu vezu s radio-stanicom dračke luke, sve do dolaska u teritorijalno more.

8). Brod mora slijediti kurs, koji se objavljuje u "Oglasu za pomorce".

9). Čim stupi u teritorijalno more NR Albanije, brod mora na jarbolu istaći albansku zastavu, koju mora držati istaknutu, za vrijeme boravka u albanskim vodama, od izlaska do zalaska sunda. Noću brod mora imati svijetla, propisana Medjunarodnim pravilima za izbjegavanje sudara na moru.

10). Propisi navedeni u točkama 5 i 6 ne primjenjuju se, kada su strani brodovi zbog više sile prisiljeni ući u unutrašnje vode ili luke Albanije. Međutim, i u ovim slučajevima brod je dužan prijaviti se nadležnom organu luke, čim se odnosnoj luci približi.

11). Strani brod, koji je usidren u unutrašnjim vodama NR Albanije, ne smije, bez dozvole nadležnog organa luke, stupiti u vezu s drugim stranim brodom, mičati se ili pristati uz bok drugog broda. Isto tako ne smije, bez dozvole, spustiti u vodu čamce. Zabranjeno je kupanje posadi i putnicima, bez posebne dozvole.

12). Kontrolu pograničnih i drugih nadležnih organa NR Albanije potpada svaki brod, koji plovi i u vodama, koje se pružaju 2 milje od vanjskih granica teritorijalnog mora.

13). Svaki brod, koji plovi u teritorijalnom moru, obavezan je pomoću signala Medjunarodnog signalakog kodeksa odgovarati na pitanja, koje mu postave organi pogranične kontrole.

14). Brod, koji je nesposoban za plovidbu ili nije opremljen sredstvima za sigurnost plovidbe, odnosno za izbjegavanje sudara, ne smije boraviti u albanskim lukama. Takav je brod dužan napustiti luku u roku, koji mu naredi lučka kapetanija. Kapetanija ne snosi odgovornost za posljedice udaljavanja broda iz luke.

15). Zapovjednik broda, brodar i brodovlasnik solidarno su odgovorni za štetu počinjenu lučkim instalacijama od broda, njegove posade ili od drugih osoba, koje su podređene zapovjedniku.

16). Zapovjedniku broda je zabranjeno dati sklonište na brodu osobama, koje traže albanski državni organi i osobama, koje nemaju uredne isprave, kojima se dozvoljava boravak na brodu.

17). Brodu bez urednih isprava, odnosno onome, koji je povrijedio propise reda u lukama ili nije platio takse i druge naknade, ne dozvoljava se da napusti luku. Zadržavanje takvog broda u luci može se nastaviti, dok se ukloni razlog, zbog kojega je zadržan.

18). Lučka kapetanija ima pravo zadržati u luci brodove s robom, kada to zatraže pismeno ustanove, poduzeća ili organizacije, koje imaju potraživanja prema brodu, a i to za štete, koje su nastale uslijed sudara brodova, avarija ili pružanja pomoći. Zadržavanje može trajati, dok brodar ili zapovjednik ne dadu garanciju za plaćanje zahtijevane odštete. Ustanova, poduzeće ili organizacija odgovorni su za slučaj nepravilnog zadržavanja broda.

19). Odredbe navedene u točki 17/ i 18/ ne primjenjuju se u slučajevima, kada međunarodni sporazumi predviđaju drugačije.

B. J.

NACRTI TIPSKIH UGOVORA

Nacrt nove poljske tipske charter-partije

U dvoboju srpanj-kolovoz 1959. objavio je poljski pomorski mjesečnik "Wiadomości i Gospodarka Morska" članak na engleskom jeziku povodom nacрта nove poljske tipske charter-partije, koja je slična "Gencon"-u, t. j. tipskom ugovoru za prijevoz t. zv. generalnog tereta.

Ovaj nacrt, kojemu je privremeno ime "Polgen", sadrži prema prikazu, slijedeće opće karakteristike:

- 1) stranke uživaju široku slobodu ugovaranja, koja je ograničena samo zakonima zemalja, kojih pravo dolazi do primjene u konkretnom slučaju, i međunarodnim konvencijama;
- 2) jasnoća u odredjenju obveza stranaka i u upotrebi terminologije;
- 3) elastičnost, t. j. laka prilagodljivost potrebama konkretnog posla, bez brisanja (precrtavanja) ili umetanja.

Daljnja je osobitost nacрта, prema navodima njegovih autora, ponešto neuobičajena forma na dvije stranice, kojima je podijeljen u dva dijela. Dio A (prednja strana obrasca) je jedini dio, koji zahtijeva ispunjavanje. Uvodne klauzule, grupirane u 11 točaka, tako su stilizirane, da, ispunjene kratkim i jasnim navodima i brojkama, sadrže bitne sastojke ugovora. Dio B (stražnja strana) sadržava štampan tekst tipske charter-partije (proširenje ili objašnjenje klauzula u dijelu A i opća načela ugovora).